

En femtedel av barnen i Europa är överviktiga

Alla delar av samhället måste samverka i kampen mot fetmaepidemin, men folkhälso-ministrarna ska spela en ledande roll.

Detta slår Sveriges folkhälso-minister Maria Larsson och hennes europeiska kolleger fast i deklARATIONEN »European Charter on Counteracting Obesity« som antogs vid Världshälsoorganisationens europeiska ministerkonferens i Istanbul i november 2006.

Deklarationen lägger särskild tonvikt på fetma hos barn och unga.

Målet är att inom 4–5 år ha nått synliga framgångar bland barn och ungdomar, och senast 2015 ska trenden ha vänt.

Enligt WHO-deklARATIONEN är en femtedel av barnen i Europa överviktiga och av dessa är en tredjedel feta. De löper större risk för att drabbas av typ 2-diabetes, högt blodtryck, sömnstörningar, psykosociala problem och förkortad livslängd. Man räknar med att en tiondel av alla barn lider av fetma år 2010.

Uppåt 6 procent av sjukvårdskostnaderna i Europa an-

■ I WHO-deklARATIONEN rekommenderas bland annat följande aktiviteter:

- Minskad marknadsföring av vissa livsmedel särskilt gentemot barn.
- Amning.
- Ökad tillgänglighet till nyttigt mat.
- Ekonomiska drivkrafter för att minska mängden salt, socker och fett i livsmedel.
- Hälsosam mat i förskolor, skolor och på arbetsplatser.
- Underlätta cykling och promenad genom stadsplanering.
- Kostutbildning i skolorna.
- Fri frukt i skolorna.
- Uppmuntra barn att gå till skolan.

vänds för att behandla sjukdomar kopplade till fetma hos vuxna. Och 10–13 procent av dödligheten är kopplad till fetma, enligt deklARATIONEN.

I Sverige är omkring 14–23 procent av barnen överviktiga och 1–4 procent feta, enligt olika lokala studier och Folkhälsoinstitutets folkhälso-politiska rapport 2005. En av studierna visar att övervikten bland skolbarn i Umeå har fördubblats sedan mitten av

En fjärdedel av svenska barns energiintag kommer från godis, läsk, snacks och bakverk, enligt Livsmedelsverket kostundersökning Riksmaten – barn 2003.

1980-talet och fetma har ökat fem gånger.

En fjärdedel av svenska barns energiintag kommer från godis, läsk, snacks och bakverk, enligt Livsmedelsverket kostundersökning »Riksmaten – barn 2003«.

Enligt SBU-rapporten »Förebyggande åtgärder mot fetma 2004« så går det att minska viktökning och fetmautveckling bland barn och ungdomar genom skolbaserade åtgärder. Däremot kan det vara svårt att åstadkomma livsstilsförändringar hos barn om inte också hemmiljö, fritid och resten av samhället medverkar. ■

Läs WHO-deklARATIONEN: <http://www.euro.who.int/obesity>. Se även LT nr 49/2006, sidan 3958.

Allvarliga brister i ekonomistyrning vid Lundasjukhus

200 miljoner kronor i underskott vid den medicinska fakulteten vid Universitetssjukhuset i Lund. Nu kommer kritiken. En konsultrapport visar omfattande brister i den ekonomiska revisionen.

Sedan början av 2000-talet har fakulteten kämpat mot ständiga minusresultat som lett fram till ett gigantiskt underskott. I veckan presenterade revisorerna resultatet av den utredning som pågått kring sjukhusets ekonomiarbete. Den innehåller hård kritik mot ekonomistyrningen, bland annat dålig information till verksamhetschefer, otillräckliga rutiner för uppföljning på mindre enheter och bristande kompetens hos de som hanterat ekonomin.

Detta har lett till »bristande transparens« menar revisorerna.

Dekanus Bo Ahrén lovar nu åtgärder för att få en bättre ekonomisk kontroll. ■

Landstinget i Stockholm satsar på klinisk forskning

Stockholms läns landsting är Sveriges näst största finansierare av medicinsk forskning bland landstingen. Under 2007–2009 har cirka 320 miljoner kronor beviljats till klinisk forskning. Det rör sig om anslag till både klinisk och preklinisk forskning, menar Thorbjörn Ekström, chef för forsknings- och utvecklingskansliet.

– För oss är det viktigt att bedriva patientnära forskning som man direkt kan implementera i det kliniska arbetet. Det ligger i vårt egenintresse, säger Ekström.

Finns det andra orsaker till att ni satsar på sådan forskning?

– Det har varit lite av en tradition hos oss och vi har ett nära samarbete med Karolinska institutet. Enligt den nya reviderade Hälso- och sjukvårdslagen är landstingen också skyldiga att bedriva klinisk forskning, säger Ekström.

Anslagen i landstinget går exempelvis till projekt om smärta och läkning, förekomst av psykos och genetiska studier av medfödda kromosomarrangemang. ■

vårdprofessioner

Foto: Pressens Bild

80 procent av föräldrarna är nöjda med maten i förskola och skola.

som barn. Orsakerna till detta tror föräldrarna är förändrad livsstil, marknadsföring och reklam samt föräldrars tidsbrist. Av dem som ser en ök-

ning är nästan lika många oroade över den ökade konsumtionen.

• Närmare 90 procent av föräldrarna anser att kost och motion är lika viktiga faktorer för deras barns hälsa såväl nu som i framtiden.

• Föräldrarna vill ha mer information om näringslära och hälsosam mat, förbud mot läsk och godis i skolan, obligatorisk daglig fysisk aktivitet i skolan samt ökad reglering av reklam för onyttig mat riktad till barn.

De vill ha bort försäljning av läsk och godis i kassalinjen i matvarubutiken, men en speciell skatt för godis och läsk vill de flesta inte ha.

Hela enkäten ska presenteras på konferensen i Stockholm den 23 januari. Läs även förbundens debattartikel i DN den 12 december 2006, <http://www.dn.se>.

Läs mer om barnfetma på sidorna 108 och 138 i detta nummer. ■